

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 12P/49/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819204608
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Matulák
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2019:3819204608.3

Uznesenie

Okresný súd Prievidza vo veci starostlivosti súdu o maloletú M. R. V., nar. X.XX.XXXX, dieťa rodičov: matka - U. V., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XXXX/XX, V. a otec - Z. C., nar. XX.X.XXXX, bytom P., o návrhu W. V., nar. X.X.XXXX, bytom G. XXXX/XX, V., na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- I. Návrh starej matky o nariadenie neodkladného zamietania.
- II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka, stará matka maloletej M. R., z matkinej strany, podaným návrhom sa domáhala, aby súd obom rodičom maloletej uložil povinnosť odovzdať maloletú dočasne do jej osobnej starostlivosti. Návrh zdôvodnila tým, že jej dcéra, matka maloletej, aj spolu s maloletou, opustila ich spoločnú domácnosť a odsťahovala sa k svojmu údajnému priateľovi, ktorého bydlisko jej nie je známe. Má vážne obavy o zdravý psychický a fyzický vývin maloletej, pretože matka samostatne nedokáže dcéru starostlivo zabezpečiť a v súčasnosti nemá zabezpečené pre dieťa ani stabilné a bezpečné bývanie a jej súčasný priateľ je drogový závislý a bol viackrát trestne stíhaný.

2. Z úradného záznamu, spísaného na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza (ďalej len „ÚPSVaR PD“), spísaného dňa 24.10.2019 mal súd zistené, že v ten deň sa na úrad dostavila stará matka aj spolu s maloletou a so svojou sestrou a jej plnoletými deťmi. Stará matka uviedla, že situácia sa zmenila v rodine vtedy, keď sa matka maloletej zoznámila s jej súčasným priateľom. Opúšťala domácnosť, nehladela na záujem maloletej. Stará matka pracuje, avšak si vie predstaviť zabezpečovať starostlivosť o maloletú za pomoci rodinných príslušníkov. Stará matka tiež uviedla, že matka maloletej vodila do škôlky a zo škôlky, osobnú starostlivosť inak maloletej zabezpečovala sama a takisto v domácnosti v podstate všetko robila a financovala sama. Tvrdila tiež, že matka sa nevie k svojej dcére správať milo, porozprávať sa s ňou, je skôr podráždená, agresívna a útočne reaguje. Aj jej priateľ reaguje agresívne, kričí a mal povedať, že podá na ňu trestné oznámenie. Maloletá počas stretnutia pôsobila pokojne, matky sa nedožadovala, spontánne komunikovala s členmi rodiny a prejavovala voči nim pozitívne citové väzby. Stará matka sa tiež vyjadrila, že bude zabezpečovať mal. M. starostlivosť do času, kedy bude zverená do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

3. Dňa 30.10.2019 sa dostavila na Okresný súd Prievidza navrhovateľka, ktorá počas výsluchu uviedla, že matka z ich spoločnej domácnosti odišla pred týždňom a odvtedy sa jej nepodarilo s matkou skontaktovať. Matka vzala so sebou aj maloletú Karolínu Annu, v súčasnosti je však maloletá už v starostlivosti starej matky (stará matka si ju bola vziať v škôlke). Navrhovateľka má vedomosť od svojej netere, K. U., ktorej sa matka maloletej zverila, že matka sa chce so súčasným partnerom odsťahovať do Levíc, nájsť si tam zamestnanie. Partner matky je však podľa tvrdení navrhovateľky drogový závislý. Maloletá toho času materskú školu nenavštevuje z obavy navrhovateľky, že by ju jej matka vyzdvihla a odišla s ňou na neznáme miesto. Navrhovateľka však zároveň uviedla, že matka sa nijakým spôsobom

nedomáha voči navrhovateľke, aby jej maloletú odovzdala. Má vedomosť o tom, že matka maloletej bola včera na ÚPSVaR Prievidza a mala súhlasiť s tým, že maloletá zatiaľ zostane v jej starostlivosti, s tým, že neskôr, keď bude mať vytvorené všetky podmienky k tomu, aby sa mohla o maloletú postarať, bude žiadať, aby maloletá bola u nej. Matka si chce upraviť svoje pomery v Leviciach a potom si maloletú vziať k sebe. Otec maloletej si plní súdom určenú vyživovaciu povinnosť, úpravu styku však nerealizuje v takom rozsahu, v akom ju má upravenú, nakoľko pracuje v Českej republike. Záujem o maloletú však prejavuje, rovnako ako aj starí rodičia maloletej z otcovej strany.

4. Dňa 30.10.2019 bola súdu doručená správa ÚPSVaR Prievidza zo šetrenia rodinných pomerov. V správe sa uvádza, že spisovú dokumentáciu maloletej vedú na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately od novembra 2015, kedy bolo prijaté hlásenie o narodení dieťaťa slobodnej matke. Úrad dňa 24.10.2019 prijal oznámenie od krstnej matky maloletej K. U., ktorá úradu tvrdila, že má vážne obavy o maloletú, vzhľadom na mentálnu úroveň matky a prostredie, v ktorom sa matka s maloletou pohybuje. Úrad vykonal šetrenie na Záhradníckej ulici v Prievidzi, počas ktorého bolo zistené, že sa tam zdržiava matka spolu s maloletým dieťaťom u priateľa, ktorý je drogový závislý, sú s ním neustále problémy, bola u neho aj polícia a hľadajú ho nedôveryhodné osoby. Suseda uviedla, že sa stávalo, že ona ako ich suseda dávala maloletej jedlo, pretože dieťa bolo hladné. Matka nikdy podľa vyjadrenia susedy nevarila jedlo pre maloletú. V domácnosti partnera matky, L. G., sa počas šetrenia nachádzala matka a jej partner. Maloletá sa mala v tom čase nachádzať v materskej škole. Matka potvrdila úradu, že s priateľom, s ktorým sa poznajú tri mesiace, plánujú zostať v jeho domácnosti. Partner matky priznal, že je požívateľom omamných a psychotropných látok, avšak má záujem to v blízkej budúcnosti riešiť. Šetrením pomerov bolo ďalej zistené, že matkin priateľ má k dispozícii dve izby, spoločnú kuchyňu a sociálne zariadenie so susedou. V oboch miestnostiach boli na posteli len deky a matrac a oblečenie. Na zemi boli smeti a rôzne veci a na stole staršie jedlo. V izbách bolo nafajčené. K nehnuteľnosti sa dostavili aj majitelia domu, ktorí prenajímajú priestory na bývanie. Uvedli, že matke a maloletej umožnili prespať len na jednu noc a nemajú povolenie zdržiavať sa v dome dlhšie, pretože je to nevhodné prostredie pre dieťa a bytovú jednotku idú prerábať. Dňa 24.10.2019 bolo uskutočnené spoločné stretnutie s navrhovateľkou aj v prítomnosti jej rodiny a s maloletou M.. Matka sa na úrad v uvedený deň nedostavila, prišla až dňa 29.10.2019 a oznámila, že súhlasí, aby dieťa bolo dočasne u jej matky, pretože ešte nemá vytvorené vhodné bytové a materiálne podmienky. V ten istý deň úrad prešetril pomery u navrhovateľky. Prešetrením pomerov bolo zistené, že navrhovateľka spolu s maloletou (a do 23.10.2019 aj s matkou maloletej) obývajú dvojizbový byt, ktorý je vo vlastníctve starej matky maloletej zo strany matky. Byt pozostáva z obývačky, spálne, kuchyne, toalety a kúpeľne. Stará matka uviedla, že za bývanie hradia sumu približne 200 eur mesačne spolu aj s energiami. V spálni sa nachádzajú dve samostatné lôžka pre dospelých, vstavený šatník s množstvom oblečenia pre dieťa. Stará matka uviedla, že posteľe sú rozťahovacie a maloletá M. spí spolu s ňou na posteli, pretože sa bojí, aby v noci nespada z postele. V obývačke sa nachádza aj jedálenský stôl, sedačka a tiež aj detský stolík a dve stoličky. Celý byt je prispôbený pre potreby maloletej, kde má priestor pre hru a zábavu. Počas šetrenia bola hygiena a poriadok domácnosti na požadovanej úrovni. Navrhovateľka pracuje ako zdravotná sestra v ambulancii Gynfera s.r.o., jej príjem je približne 560 eur mesačne netto. Ošetrovujúcim lekárom maloletej je MUDr. Y.. Aktuálne je maloletá zdravá, v mesiaci september sa podrobila zákroku výberu nosných mandlí. Maloletá navštevuje Materskú školu v Bojniciach, kde navrhovateľka mesačne uhrádza náklady v sume približne 54 eur v čom je započítaná aj strava. Navrhovateľka ďalej uviedla, že ona zakupovala aj všetko oblečenie a obuv pre maloletú M., nakoľko matka maloletej mala mesačne príjem len 140 eur v čom bola započítaná dávka v hmotnej núdzi a prídavok na dieťa. Navrhovateľka má záujem svojej vnučke zabezpečiť starostlivosť. Rodina prisľúbila pomoc pri zabezpečovaní starostlivosti o maloletú M. aj vzhľadom na skutočnosť, že ona je zamestnaná. Podľa vyjadrenia navrhovateľky, maloletá nespomína matku, v prípade keď je s krstnou mamou, tak sa dožaduje starej matky. Telefonicky úrad kontaktoval starú matku maloletej zo strany otca, Y. C., ktorá uviedla, že ako rodina sú informovaní o vzniknutej situácii a dohodli sa s navrhovateľkou a otcom maloletej, že aktuálne bude najlepšie, aby starostlivosť maloletej zabezpečovala stará matka zo strany matky. Stará matka z otcovej strany uviedla, že otec aktuálne nemôže zabezpečiť starostlivosť maloletej M., pretože pracuje v Českej republike, ale vždy keď pricestuje na Slovensko, bude sa snažiť zobrať si dieťa do svojej starostlivosti, čím by pomáhal navrhovateľke. Maloletá má v domácnosti navrhovateľky vytvorené vhodné podmienky pre uspokojovanie svojich potrieb a v prípade dočasného zverenia do starostlivosti navrhovateľky nebude meniť výchovné prostredie, nakoľko v tomto byte žije od svojho narodenia. Matka nemá vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti maloletej a otec väčšiu časť roka pracuje v zahraničí, a preto bude aktuálne v záujme maloletej, aby jej starostlivosť zabezpečovala navrhovateľka.

5. Z úradného záznamu, spísaného ÚPSVaR PD (č.l. 30), mal súd zistené, že dňa 29.10.2019 sa na ich úrad dostavila matka maloletej, ktorá uviedla, že aktuálne sa jej bytové podmienky nezmenili, stále byva u svojho priateľa, kde však nemá vytvorené podmienky pre starostlivosť o svoju dcéru. Uviedla tiež, že nezvažuje návrat do domácnosti svojej matky, kde sa v súčasnosti nachádza aj jej dcéra, pretože sa chce osamostatniť. Spolu s priateľom si plánujú nájsť spoločné bývanie v okrese Levice, kde by vytvorili vhodné podmienky aj pre dieťa, chce si nájsť aj prácu, aby sa finančne vedela postarať o dieťa. Uviedla tiež, že si je vedomá toho, že jej priateľ požíva návykové látky ale ona ho vedie k abstinencii a tiež si je vedomá toho, že ak jej priateľ bude i naďalej požívať návykové látky a budú žiť v spoločnej domácnosti, nebude možný návrat maloletej do jej starostlivosti. Matka tiež uviedla, že zmeny vo svojom živote chce dosiahnuť počas jedného až dvoch mesiacov a v súčasnosti súhlasí s tým, aby jej dcéra zostala v osobnej starostlivosti starej matky.

6. Súd zo súdneho registra zistil, že na tunajšom súde bolo vedené konanie po spisovú značku 12C/363/2015 o určenie otcovstva k mal. M. R., ktoré konanie bolo zastavené podľa vtedy platného ust. § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, pretože Z. C. v priebehu konania otcovstvo k mal. M. R. uznal. V tom istom konaní bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matke a otcovi bola určená vyživovacia povinnosť voči maloletej, Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 8.2.2016. Rozsudkom č.k. 4P/59/2018-58, zo dňa 7.3.2019, Súd zvýšil otcovi maloletej výživné na maloletú na sumu 100 eur mesačne a rozsudkom č.k. 9P/17/2019-40 zo dňa 19.9.2019 súd zamietol návrh otca o zníženie jeho vyživovacej povinnosti voči maloletej a upravil styk otca s maloletou tak, že otec je oprávnený sa s maloletou stretávať každý páry týždeň v sobotu v čase od 15.00 hod. do 18.00 hod..

7. Podľa § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

8. Podľa § 367 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

9. Podľa § 367 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

10. Podľa § 367 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

11. Podľa § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

12. Podľa Čl. 4 Civilného mimosporového poriadku, súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

13. Podľa Čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,

- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Neodkladné opatrenie možno nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov. Zmyslom neodkladného opatrenia je nielen zabezpečenie spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov, ale aj rýchle a pružné riešenie takej situácie, keď je treba okamžitý zásah súdu. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i odôvodnenie nebezpečenstva bezprostrednej hroziacej ujmy.

15. Funkciou neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa je dočasná starostlivosť o maloleté dieťa, podmienkou pre jeho nariadenie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov, by boli práva maloletého dieťaťa ohrozené.

16. Po zhodnotení všetkých vyššie uvedených skutočností súd dospel k záveru, že nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodné.

17. Obsah neodkladného opatrenia podľa § 367 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) sa bezprostredne dotýka výchovy maloletého dieťaťa. Nejde však o zverenie do výchovy, ale do starostlivosti, ktorá je len jednou zložkou v rámci obsahu výchovy ako takej. Nevyhnutné pri realizácii výchovy je mať maloleté dieťa u seba vo svojej osobnej starostlivosti, ktorá zahŕňa zabezpečenie stravy, oblečenia, ubytovania, hygieny, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a podobne. Rodičia môžu výkonom tejto starostlivosti poveriť aj inú osobu, ako napr. starého rodiča, tým sa však nezbavujú zodpovednosti za riadny výkon starostlivosti o maloleté dieťa.

18. Súd z pripojeného spisu sp.zn. 12C/363/2015 zistil, že maloletá M. R. bola zverená do starostlivosti matky.

19. Z vyjadrenia navrhovateľky ako aj zo správy ÚPSVaR PD, mal súd za to, že starostlivosť o maloletú je v súčasnej dobe riadne zabezpečená zo strany navrhovateľky. Maloletá od narodenia žije v jej domácnosti, kde je zvyknutá a má vytvorené podmienky pre svoj riadny fyzický a psychický vývoj. Aktuálne vzniknutá situácia nezakladá dôvod na zmenu rozhodnutia vo veci starostlivosti o maloletú neodkladným opatrením. Osobná starostlivosť o maloletú je právne síce toho času zverená matke, tá však súhlasí s tým, aby dočasne, kým si upraví svoje pomery, starostlivosť realizovala navrhovateľka. Rovnaký postoj k veci zaujíma aj otec maloletej.

20. Účelom neodkladného opatrenia je len dočasná úprava pomerov účastníkov, ktorá zásadne prichádza do úvahy v tých prípadoch, v ktorých sa má napraviť stav akútneho či akútne hroziaceho zásahu do práv, či oprávnených záujmov účastníka, domáhajúceho sa ochrany neodkladným opatrením, teda vtedy, ak by vyčkávanie na rozhodnutie vo veci samej (rozsudkom po riadne vykonanom dokazovaní) mohlo spôsobiť také zmeny vo vzťahu k predmetu konania, či inú ujmu na právach navrhovateľa neodkladného opatrenia, pri ktorých by samotné vedenie konania mohlo už stratiť zmysel, alebo je tu iná závažná príčina, pre ktorú sa javí nevyhnutným pomery určitým spôsobom stabilizovať už pred konečným rozhodnutím.

21. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných ustanovení zákona. Po posúdení návrhu starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia súd tento vyhodnotil ako nedôvodný, pretože za daného stavu neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by osvedčovali potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Stará matka sa o maloletú stará od malička, pretože žije od narodenia v jej domácnosti, pričom starostlivosť o maloletú zabezpečovala v minulosti spolu s matkou maloletej.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené má súd za to, že navrhovateľka (stará matka) neosvedčila existenciu podmienok pre nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia a náležite neodôvodnila bezodkladnosť zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti. Z jej návrhu nevyplýva žiadne nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, čo predstavuje jednu z podmienok nariadenia neodkladného opatrenia. Výchova ani výživa maloletej nie je ohrozená, preto nie je nevyhnutný okamžitý

zásah súdu, spočívajúci v nariadení neodkladného opatrenia. Ani súd vlastným šetrením nezistil také skutočnosti, pre ktoré by bolo potrebné vo veci starostlivosti o maloletú nariadiť neodkladné opatrenie.

23. Nad rámec vyššie uvedeného súd konštatuje, že pokiaľ stará matka má za to, že je potrebné zveriť maloletú M. do jej náhradnej osobnej starostlivosti, nič jej nebráni podať si na tunajší súd návrh vo veci samej. Na to, aby súd mohol rozhodnúť o akejkoľvek zmene, týkajúcej sa starostlivosti o maloletú, je potrebné vykonať riadne dokazovanie v konaní vo veci samej, aby mal súd za preukázané, že takáto úprava bude v záujme maloletej. Takéto dokazovanie však svojím rozsahom presahuje rámec osvedčovania skutočností potrebných pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení. V tomto prípade by dokazovanie v potrebnom rozsahu bolo v rozpore s účelom neodkladného opatrenia. Vzhľadom na to, že súd nezistil dôvody, pre ktoré by bolo v tomto štádiu konania nevyhnutné vo veci nariadiť neodkladné opatrenie, rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

24. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je odvolanie prípustné v lehote 15 dní od doručenia tohto rozhodnutia. Odvolanie sa podáva písomne v štyroch vyhotoveniach na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 357 písm. d/ CSP v spojení s § 362 ods. 1 CSP).

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).